

vodi. Racman je bolj živih barv in ima perje kovinske svitlobe. Sicer pa je že od daleč poznati po zavihanem peresu nad repom in posebnem glasu, ki ni tako kričav, kakor je rečni. Računi se 6—8 rec na jednega racmana. Racman in reca se moreta 3—4 leta za pleme porabiti.

Reca ali sama svoja jajca izvali ali pa se podložijo kvoklji ali puri. Kvoklji se nasadi 12—13, puri pa 15—18 jaje. Valijo 28 dni. Izvaljene mladiče je treba z gnezda sneti in se jim na nekoliko tesnem gorkem prostoru potrosi drobno zribanega kruba, kateremu se nekoliko ribanega sira in rezanih jaje primeša. Tudi drobno rezanih kropiv je dobro pridjati in skrbeti za črstvo, čisto vodo. Ko je nekoliko dni preteklo, se jim položi otrobov s krompirjem in kislim mlekom pomešanih. Tudi salata in ječmenova moka jim dobro služi. —

Kako poljske polže pokončati.

M. Solnca in suše polži, kakor je znano, ne ljubijo. To nam podaja celo priprost pomoček za njihovo pokončanje v roko. Njive, po katerih se polži redijo in med posejanimi sadeži škodo delajo, se po brazdah z malimi snopiči slamnatimi (5—8 centim. v prerezu) obložé. Ti snopiči se morajo potem dan na dan od posebnega človeka za to pregledati. Zato se morejo privzdigniti in kar je polžev pod njimi steptati. Tako se dajo mnogi tisoči tega škodljivega mrčesja pokončati. V časih se ga po njivah toliko zaredi, da cele ogone in njive ti požeruhi nikdar siti uničijo. Navsvetovani pomočki: apno, mavec, pepel itd. nič ne pomagajo, kakor tudi ječmenove rese ne. Le slamnati snopi še najprej pomorejo, kakor skušnje učé. Seveda ima jeden človek s pregledovanjem snopov po celem mesenci opraviti, vendar pa se delo in potrošek za delo izplača, ker le tako se dajo ti škodljivci do dobrega pokončati in sadeži njihove požrešnosti rešiti.

Ogerski prvi vinorejski shod bil je 3—5. junija t. l. v Stolnem kraljevem gradu. Zbrani vinorejci so priznali, da na Ogrskem vinorejstvo zadnjih 10 let ni napredovalo, marveč tu pa tam začelo propadati. Glavni uzroki so se našli: novi nasadi po peščenih pokrajinah, preveliki davki, zlasti previsoka užitnina ali dac in regalije, t. j. neka stara bernja, ki pa gre v državno blagajnico, prej se je oddajala kraljevej, dalje prevelika colnina, kojo pobirajo sosedne države od ogerskega vina, previsoke tarife na železnicah, slabo kletarstvo. Shod priporočuje saditi vinske trte zobatice, ker se grozdje za zobanje lahko po železnicah v mesta in tuje kraje odvažja in dobro prodava. Pri nas so jednake potrebe, jednake pritožbe!

Toča je vinorejskej šoli v Mariboru mnogo škode učinila, posebno na lepih mladih drevesih in nasadih.

Sejmovi na Štajerskem. 21. jul. Arnovž, Vitanje, Buče, sv. Marjeta na Dravskem polji, sv.

Marjeta na Pesnici; 22. jul. Ivnik, sv. Magdalena v Mariboru, sv. Helena; 25. jul. Žavec, Kozje, Svetince, Žetale, Slov. Bistrica, Lipnica; 26. jul. Teharje, sv. Križ na Murskem polji, Franheim.

Sejmovi na Koroskem. 25. jul. Reichenfels, Sachsenburg, Strassburg; 26. jul. Kotariče.

Dopisi.

Iz Maribora. (Stara nemčurska garda) bila je sedaj 3krat zaporedom, vselej hujše, tepena in letos razdjana. Lani je imela v mariborskem okraju vsaj 52 možakarjev, ki so trdno stali za Seidla I. Letos jih je komaj 30 prišlo in glasovala za Seidla III., t. j. za Possegga. Ostalih 6 glasov za Possegga so ti gardisti po hudem pritisku ulovili. Največ gardistov bilo je še iz fare Selniske (6), iz sv. Magdalenske (5), iz Hočke 4 in 1 odpadnik, iz Slivniške (3), iz Kamške (3), iz Leitersberga 3, iz sv. Lovrenske 3, iz Lembaške 3 in, čuda velika, od sv. Marjete na Dravskem polji 2, in iz velike Jareninske fare 2. Vendar večine niso imeli nikder, kakor samo v Selnici, Magdaleni in Lembahu. Drugod so slovenski narodnjaki nemčurje povsod ali čista spodrinoli ali vsaj v manjšino potisnoli. Odločno nemčurski in liberalni volilci, torej ostanki nekdanj silne garde, bili so: Wicman Aud., Gartner Jož., Heu Jož., Strohmayr Jož., Wiesthaller Jož., Kellner Jakob, Millemot J. Reibenschuh Jož., Rath Anton, Stern Simon, Bauer Miha, Wretzl Miha. To so prvaki nemškutarske garde, skoro sami k nam iz drugih krajev priseljeni Nemci, ki za to, da so bili dobro sprejeti, Slovincem domačinom s tem povračajo, da jih hočejo narodno potlačiti in ponemčiti. Toda Slovenci se jim ne damo več tako, kakor do sedaj, zasramovati in zatirovati. Število zapeljanih Slovencev, ki so sami sebe narodno ubijali, se krči, hvala Bogu, od volitve do volitve. Letos je še le nekaj čez 20 takih slovenskih zasleplencev in posili nemcev bilo. Jih imena so: Lešnik Juri, Lobnik Andrej, drugače tudi „adjutant Wretzlnov“, Onič Jož., Pungartnik Mart., Rečnik Fr., Rižnik J., Vrečko Fr., Vauhnik Jož., Povoden Jož., Kac M., Premzel Sim. in Pajtlar Štef. Slednji 3 sramotijo celo Dravsko polje, ker edini vselej za nemčurji plazijo in vino in pivo ližejo, ki se tem od mize cedi. Tem imamo še dodatni posili nemce na levem obrežju Dravinem. Ti so: Pungertl Jakob, Malej Jan. Hladej Mat. Ferk Janez, Kramberger Tomaž in Franc, Ledinek Franc in 3 leitersberški kralji: Vraz Franz, Lopič Alojz in Purgaj Jož. Slovincem odpalo je malo takih volilcev, ki bi bili prej z nami voliti obečali. Edini taki odpadnik je bil Gašp. Grašič iz Pivole. Sploh pa je nas Slovence močno razveselilo poizvedeti, kako so nam pravico ljubni Nemci, med nami živeči, prav dali, deloma z nami glasovali, ali nam k častnej zmagi čestitali. Eden je rekel: ich lebe unter den Slovenen, es gebührt sich, dass ich mit ihnen wähle, t. j. jaz

živim med Slovenci in se torej spodobi, da ž njimi volim. Taki Nemci so vsega spoštovanja vredni; ž njimi je porazum in mir mogoč, z nemškutarji pa nikdar ne!

Iz Slov. Bistrice. (Volitve) so tudi v našem okraju ljudi močno razburile. Nemci in nemčurji so hudo razsajali, posebno tisti, ki so v Poličanskem kotu se ugnezдили. Kakor kaki razdraženi sršeni ali besna živina so iz ondot izletavali med slovenske kmete in jih begali, jim žugali in legali, barona Goedelna natolcevali in črnili, Pogledskega „kmeta“ in liberalca Possegga v zvezde kovali — vse zapstoj. Vključ temu je za barona Goedelna glasovalo 26 vrlih, značajnih, nevstrašljivih narodnih Slovencev. Jih slavna imena so: Ačko Simon, Brezovšek Martin, Horvat Anton, Jernenšek Martin, Kapun Franc, Mlakar Jurij, Mlakar Jakob, Motalen Martin, Pliberšek Anton, Robar Jožef, Potisk Val., Razgoršek Matija, Rak Lovro, Rahle Jurij, Šlamberger Janez, Soršak Mih., Strmšek Peter, Žnidar Janez, Šnidar Štef., Spragar Paul, Švagan Jurij, Šunko Anton, Žigart Franc, Tomažič Gregor, Brumec Paul in Brglez Janez. Izostal je samo 1, namreč Tinjčan Val. Korošec. Ostalih 26 volilcev je za Possegom skleknolo, najnaprej stara liberalno-nemčurska garda: Bauman Jož., Dreu Juri, Grudner Andrej in Franc, Huber Št., Hartner Jan., Markel Jan., Rudolf Št. Sichel Ant. Wretzel Jož. To je 10 možakarjev starih gardistov. Jih imena kažejo, da so od drugod k nam prišli in se pri nas naselili, zdaj pa nas Slovence hočejo ponemčiti in iztrebiti! Žalostno, da jim zaslepljeni Slovenci časih pomagajo. Taki so pri teh volitvah bili: Gregorič Mat., trgovec v Makolah (baje od učiteljev za Poss. naščuvan? Ur.), Donik Gregor, (star nemškutar), Klinc Simon, Kopic Anton, Lunežnik Fil., Pogorelec Jan., (slovensko-nemškutarska šviga-švaga, čez dva praga, enkrat voli narodno, drugokrat nemčursko), Pivec Franc, (star nemčur), Pernat Jurij, Pliberšek Jož., (Tinjčan, je pred 6 leti volil Seidla in torej nepoboljšljiv), Sorčnik Peter, Vrhovšek Jakob, Vrbeč Janez in Spec Jurij. Najbolj pa obžalujemo, da so se 3 Slovenci, večkratni narodni volilci, premotiti dali ter odpali: Janič Jan. (sv. Ana), Šošter Martin (Dežno) in Marsidošek Jurij (Hrastovec). Nemčurski pritisk je moral res hud biti, da nam je take mozeve podrl. Upamo, da se nobeden slovenski volilec tako judeški ne bo pregrešil več nad svojim lastnim kmetiskim stanom, nad lastno slovensko krvjo! Živilo 26 narodnih volilcev, ki so bili 26 Possegovcem kos. Slava jim!

Iz konjiškega okraja. (Volilci nasprotne stranke in njih kandidat Possegg.) Ko smo v poslednji 28. števil. „Gosp.“ razglasili volilce, ki so za narodnega in konservativnega kandidata blagor. g. barona Goedelna glasovali, moramo tudi razglasiti volilce, ki so za nemškutarskega in liberalnega kandidata, g. Possegga glasovali. Preden pa, ko imena nasprotnih volilcev povemo, naj

ob kratkem opišemo liberalno stranko, ktere je pri sedanjih volitvah za to šlo, da pri nas namesto Seidla v državni zbor potisne Possegga. Ne bomo posnemali surovih nasprotnikov, ki so s psovanjem in mesarskim strahovanjem Posseggu skušali do zmage pripomoči, da bi zdaj, ko se je zmaga na našo stran nagnila, nasprotnega kandidata in njegove volilce z blatom ometavali. Possegg je — da zamolčimo druge njegove osebne napake — najbolj s tem svojo nesposobnost za državnega poslanca in svojo nezrelost v političnih rečeh do živega pokazal, da se je dal liberalni stranki za kandidata postaviti in da je namesto Seidla šel kostanjev iz žrjavice grabit.

Prav liberalna stranka, ki je imela preteklih 10 let po čudnih volitvenih dogodkih večino v drž. zboru in so iz svoje večine imeli tudi ministre, ki so očitno v državnem zboru povdarjali, da so privrženci in služabniki liberalne stranke; ta stranka, pravimo, ki je imela vso oblast v rokah, je to oblast v očitno škodo Avstrije tako rabila, da je vse sito tega jerobstva, kar so očitno volitve pokazale. Liberalna, ustavaška stranka (tako imenovana, ker se drži sedanje ustave, ktera ji je do gospodstva pripomogla) zgubila je najmanj 50 poslancev, kar ji je smrtno rano vsekalo. Trije ministri: Stremayer, Glaser, (ki je jetništvo tako lepo uredil) in pa Chlumecky so pri volitvah propali, naš Stremayer celó v liberalni Lipnici, da mu potem tudi liberalni veliki posestniki niso hoteli na noge pomagati. Če tedaj ministri sami pri svoji stranki zaupanja več nimajo, ko čuti vse britkih nasledkov liberalnega 10letnega vladanja, kako se drzne potem Possegg v imenu te stranke kot kandidat pred Slovence stopiti? Program Posseggov je za vsakega, ki ni otročaj v politiki, tale: „Ljubi rojaki! če hočete, da državni stroški še z naprej od leta do leta naraščajo*); če hočete, da vaše narodne pravice za vselej zaspijo; če hočete da bodo vaši otroci po brezverskih šolah še dalje spakovani; če hočete, da narodni prepri Avstrijo še dalje razjeda, najboljše vaše sinove za vrata, nemčurske pokveke za mizo postavlja; če hočete, da tam doli Magjar, tukaj pa Nemci in mi nemškutarji zvonec nosimo, volite mene, ki sem privrženec liberalne stranke, liberallec in nemškutar iz vse duše in vsega srca!“ — To pomenja kandidatura Posseggova in ničesar druga!

Izgovor, da Possegg tako ne misli, da bi kot poslanec v državnem zboru drugače delal, ne velja nič; kajti stranka odloči, kako da posamezni poslanci delajo, ne pa vsak za se. Podpiran od liberalne stranke bi bil Possegg v drž.

*) Ko je sedanjo liberalno ministerstvo l. 1872. nastopilo, imela je državna blagajnica za 100 milijonov gotovine in državni proračun kazal je za 10 mil. več dohodkov kot stroškov. V 6 letih delovanja drž. zbora je vse to zginilo, in državni dolgovih poskočili so za 500 milijonov in proračun za tekoče leto kaže zopet 87 milijonov primanjkljaja. Obresti za drž. dolgove požirajo vsako leto tretjino dohodkov. Pisat.

zboru moral ž njo držati, sicer bi mu bili liberalni poslanci Forreggerjeve krvi, posebno zdaj, ko se je njih število tako grozno skrčilo, po vsej pravici rekli: „Ti si lisjak, ker nam zdaj brbet obračaš,“ česar bi si Possegg gotovo ne dal očitati. Kar mačka rodi, rado miši lovi, in kar liberalna stranka k sebi privabi, mora ž njo delati. Ko bi bil Possegg prebrisan politikar, bi bil moral Seidljanecem v Mariboru in po drugod reči: „Lepa hvala za vašo ponudbo. Slovenski poslanci, katerim se ničesar očitati ne more, ki vse razmere natanko poznajo, postavili so rojaka Goedelna za kandidata, in jaz bom vesel, če pripomore, da konservativna stranka državni voz iz blata potegne!“ Tako bi govoril in govori vsakdo, ki svojo domovino resnično ljubi.

Pridite zdaj na dan vi, ki ste hoteli z volitvijo Posseggovo pogubno liberalno stranko zopet ojačiti! Posseggovci so bili: Iz Loč: Kokolj Fr., Müller, Schmid, Sitar, Pajek, Mestinšek in Kohne. Iz Žiž: Grobelsšek in Strmšek. Iz Šent-Jernej: Pirš in Marguč. Iz Oplotnice-Čadrama: Kunaj, Kos, Magerl, Malenšek, učit. *), Sparovec. Iz Kota: Capl in Kline. Iz Vitanja: dr. Lavtner, Pristovnik, Krepač, Matijež, Založnik, Povšek, Ravnjak. Iz Prihove: Pšeničnik in Kumer. Iz Skomer: Kotnik Simon. **) Vseh skupaj 28. Ker je pa Possegg le 27 glasov dobil, je eden volilcev doma ostal, kar je najpametneje za vsakega, kdor je šleva ter mu ni mogoče za pravično stvar pogumno se potegniti.

Iz Slov. Gradca. (Da so na naše volilce) gledali narodnjaki drugih okrajev, to smo dobro vedeli. Iskali so pri nas zaslombe zoper odpad po drugod. Zato smo tukaj delali na mogoče sijajno zmago. Posrečilo se nam je tako, da je bilo 42 glasov za barona Goedelna, a samo 20 za neslovenskega in liberalnega Possegga. Najbolj zoper nas agitiral je Dietinger, potem Tomazi, Rudel, vsi iz mahrenberškega okraja. Ali zadeli so na trdne narodnjake, ki so jih dobro zavračali. Da drugih ne omenim, izrečem narodno hvalo izvrstnim Arličanom: Držečniku, Miklauc in Grubelniku. Vseskozi čestita narodna duhovščina se je mnogo borila za zmago naše pravične reči. Hvala njej! Iz Mahrenberga je prišlo 29 volilcev, eden naših je zbolel, 2 sta doma ostala. V komisijo izvoljeni so bili č. g. V. Stiplovšek, župnik pri sv. Antonu, g. Vivot in g. Fišer. Vladni komisar je izvolil g. Držečnika, g. Verdika in Posseggovca g. Fil. Streiherja iz Ribnice. Predsednik komisije bil je č. g. Stiplovšek. Mislili smo, da bodo vsi iz slov. graškega okraja vrlo slovenski volili. Žalibog, da temu ni bilo tako. Volilo je namreč od naših 29 mož barona Goedelna, 4 Possegga. Prvi odpadnik je bil Ledl, kupec pri sv. Lenartu, drugi

je bil trdovratni nemčur Fr. Rogina iz Podgorja, tretji nek volilec iz Otičnice blizu Draubergu, in četrti Janez Kac po domače „Juri“ iz Šmartna. Ta je do sedaj vselej za narodnjaka veljal in je tudi za narodnjaka se kazal, ko se je baron Goedel v njegovej krčmi večim volileem predstavljal. Za Slovence je zgubljen. V Mahrenbergu dobili smo 13 glasov. Toliko jih še ondi nikoli nismo imeli, 3 iz Arlice, 2 od sv. Antona (č. g. Stiplovšek in Anton Mravljak), 1 od sv. Primona, 2 iz Vozenice (č. g. Kreft in ?), 1 iz Mahrenberga in 4 iz Remšnika (č. g. Cocej, Al. Gregl, A. Hiter, Jur. Kolečnik). Odpadnika sta bila 2 volilca od sv. Jerneja! Possegg je dobil 16 glasov: 2 naša odpadnika, 3 v Ribnici, 2 iz Brezja, 2 od sv. Ožbalta, 2 iz Mute, 1 iz Mahrenberga, 1 iz Pernice, 1 iz Sobote, 2 iz Tribunja! Zmaga je bila naša slovenska! Živili Slovenci, živili naš slovenski poslanec g. baron Goedel!

Iz Dornove pod Ptujem. (Grozna nesreča) se je 13. t. m. zgodila na Dornovi, velikej vesi niže Ptuja. — Ob polnoči je nastal ogenj. V nekej krčmi so imeli ples, in bržčas so pijani fatalini ogenj zatorili. Pogorelo je 28 posestnikov, veliko gospodarskih poslopij, nekoliko svinj. Nadloga je velika. Zbrani duhovniki pri konferenciji v Ptuju so revežem darovali 25 glđ. za prvo hitro malo pomoč tistim, ki so najbolj potrebni.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Ljubljanski slovenski listi štejejo med novimi poslanci 13 Slovencev, 10 Dalmatincev, 43 Čehov, 55 Poljakov, 3 Bukovinske federaliste, 5 konservativnih Lahov in 49 konservativnih Nemcev, skup 179—183 poslancev, med tem, ko liberalcem priznavajo 157—164 glasov. — Zastran g. Hermana v Ljutomeru moramo omeniti, da je poslanec g. Kukovec pred volitvijo volileem položaj v izvrstnem govoru pojasnil. V komisijo je volil vladni komisar 2 nemčurja in 1 Slovenca, naši so izvolili 3 narodnjake, č. g. Geča, Božiča in Veberiča in ti s pomočjo g. Farkaša še g. Mohoriča, vsi pa č. g. Geča za predsednika. Od 67 glasov je dobil vse g. Herman, le 2 nemčurska ne in tistega, ki ga je imel odpadnik Vapotič iz g. Radgone oddati. Sram ga bodi tega odpadnika! Koroških nemškutarjev poslanec g. Laks je bogat pa tudi — gluh; čul tedaj ne bo veliko v drž. zboru. V Bukovini je bil od judov v mestih Seretu in Sočavi izvoljen glasoviti vitez Ofenheim. Mestom je posodil 150.000 fl., vina in piva pa volileem kupoval, da so 3 dni upijali „hoih“ (hoch) Ofenheim! Slovenci v Gorici delajo na to, da bi se lista „Edinost“ in „Soča“ združila v eden list. Reči pa moramo, da je „Edinost“ krepko uredovano glasilo vrlih tržaških Slovencev! Grde sleparske reči prihajajo na den o sedanjih liberalnih nemških, judovskih in magjarskih mogotcih. Nedavno je bil jud Sonnenberger na Dunaju obsojen

*) Rodom Kranjec, pa narod. izdajica!

**) Ta je že bil na pravem potu, pa se je dal v Konjicah zmotiti, ker je revež menda mislil, da imajo tisti prav, ki bolj razsajajo in s pestmi protijo!